

परमार्तवत्परमदुःखीवाकारं कृत्वा ॥ वस्तुतो भगवति हर्षदुःखयोरभावादेव मुक्तिः ॥ सर्वान्सुहृदो भद्रव्यतिरिक्तानपि कथमेतत् भद्रोक्तमेतदयशोवाक्यं तत्त्वमतत्वं वेति भवंतोऽपि वदं
त्वित्युवाच ॥ २१ ॥ भद्रोक्तमेव तत्त्वमेव ॥ २२ ॥ २३ ॥ इति ० वा ० उ ० त्रिचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४३ ॥ ॥ ७३ ॥ अथ त्वचिकीर्षितकथनाय भ्रात्रानयनं विसृज्यत्विति ॥ निश्चित्य कर्तव्यं

तस्यैवं भाषितं श्रुत्वा राघवः परमार्तवत् ॥ उवाच सुहृदः सर्वान्कथमेतद्वदंतु मां ॥ २१ ॥ सर्वे तु शिरसा भूमावभिवाद्य प्रणम्य च ॥ प्रत्यूचू
राघवं दीनमेव मेतन्मसंशयः ॥ २२ ॥ श्रुत्वा तु वाक्यं काकुत्स्थः सर्वेषां समुदीरितं ॥ विसर्जयामास तदा वयस्याच्छुत्रुसूदनः ॥ २३ ॥ इ
त्यार्षे श्रीम ० वा ० उ ० त्रिचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४३ ॥ ॥ ७३ ॥ विसृज्य तु सुहृद्वर्गं बुद्ध्या निश्चित्य राघवः ॥ समीपे द्वास्थमासीनमिदं
वचनमब्रवीत् ॥ १ ॥ शीघ्रमानय सौमित्रं लक्ष्मणं शुभलक्षणं ॥ भरतं च महाभागं शत्रुघ्नमपराजितं ॥ २ ॥ रामस्य वचनं श्रुत्वा द्वास्थो
मूर्ध्नि कृतांजलिः ॥ लक्ष्मणस्य गृहं गत्वा प्रविवेशानिवारितः ॥ ३ ॥ उवाच सुमहात्मानं वर्धयित्वा कृतांजलिः ॥ द्रष्टुमिच्छति राजात्वां
गम्यतां तत्र माचिरं ॥ ४ ॥ बाढमित्येव सौमित्रिः कृत्वा राघवशासनं ॥ प्राद्रवद्रथमारुह्य राघवस्य निवेशनं ॥ ५ ॥ प्रयांतं लक्ष्मणं दृष्ट्वा द्वा
स्थो भरतमंतिकात् ॥ उवाच भरतं तत्र वर्धयित्वा कृतांजलिः ॥ ६ ॥ विनयावनतो भूत्वा राजात्वां द्रष्टुमिच्छति ॥ भरतस्तु वचः श्रुत्वा द्वास्था
द्रामसमीरितं ॥ ७ ॥ उत्पपाता सनात्तूर्णपद्भ्यामेव महाबलः ॥ दृष्ट्वा प्रयांतं भरतं त्वरमाणः कृतांजलिः ॥ ८ ॥ शत्रुघ्नं भवनं गत्वा ततो वाक्य
मुवाच ह ॥ एत्यागच्छ रघुश्रेष्ठ राजात्वां द्रष्टुमिच्छति ॥ ९ ॥ गतो हिलक्ष्मणः पूर्वं भरतश्च महायशः ॥ श्रुत्वा तु वचनं तस्य शत्रुघ्नः परमा
सनात् ॥ १० ॥ शिरसा वंद्य धरणीं प्रययौ यत्र राघवः ॥ द्वास्थस्त्वागम्य रामाय सर्वानेव कृतांजलिः ॥ ११ ॥ निवेदयामास तथा भ्रातृ
न्स्वान्समुपस्थितान् ॥ कुमारानागतां च्छुत्वा चिंता व्याकुलितेन्द्रियः ॥ १२ ॥ मितिशेषः ॥ १॥ २॥ ३॥ वर्धयित्वा जयाशिषेति शेषः ॥ माचिरं विलंबो न का
र्य इत्यर्थः ॥ ४॥ ५॥ भरतमंतिकाद्रतसमीपं प्राप्येत्यर्थः ॥ कृतांजलिर्भरतायेति शेषः ॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ शिरसा वंद्य धरणीं शिरसा धरणीं प्राप्य रामाय वंदित्वेत्यर्थः ॥ ११॥ १२॥